

CAŁY WYKONANY W CHINACH

Bardzo możliwe, że **TWÓJ TELEFON KOMÓRKOWY ZOSTAŁ WYKONANY W CHINACH**. Połowa telefonów komórkowych produkowana jest właśnie tam, podobnie, jak i ogromna część komputerów, odtwarzaczy MP3 i konsoli do gier.

MILIONY PRACOWNIKÓW przeniosły się z biednych regionów wiejskich, żeby znaleźć zatrudnienie w fabrykach przemysłu elektronicznego. Niestety, większość z nisko wykwalifikowanych robotników (głównie kobiety w wieku 16–30 lat) **ZARABIA TYLKO 35 EUROCENTÓW NA GODZINĘ**, w prowincjach, gdzie np. żel pod prysznic kosztuje 1,80 €. Pracownicy fabryk często pracują 12–14 godzin dziennie, 7 dni w tygodniu, żeby wyprodukować części dla największych producentów elektroniki, takich jak Nokia czy Samsung.

Normalna płaca za dzień pracy ledwo wystarcza na przeżycie – nawet mimo tego, że większość robotników mieszka wspólnie w zatłoczonych, wieloosobowych sypialniach, żeby związać koniec z końcem. Aby zaoszczędzić pieniądze na studia albo pomóc swoim rodzinom, które zostały na wsi, robotnicy muszą często pracować dodatkowo aż do **150 NADGODZIN KAŻDEGO MIESIĄCA**.

Mogą jednak zostać wyrzuceni z pracy albo ukarani redukcją płacy jeśli popełnią jakieś błędy albo będą otwarcie sprzeciwiać się niesłusznemu traktowaniu. Protestowanie jest bardzo trudne, ponieważ **NIEZALEŻNE ZWIĄZKI ZAWODOWE SĄ W CHINACH ZAKAZANE**.

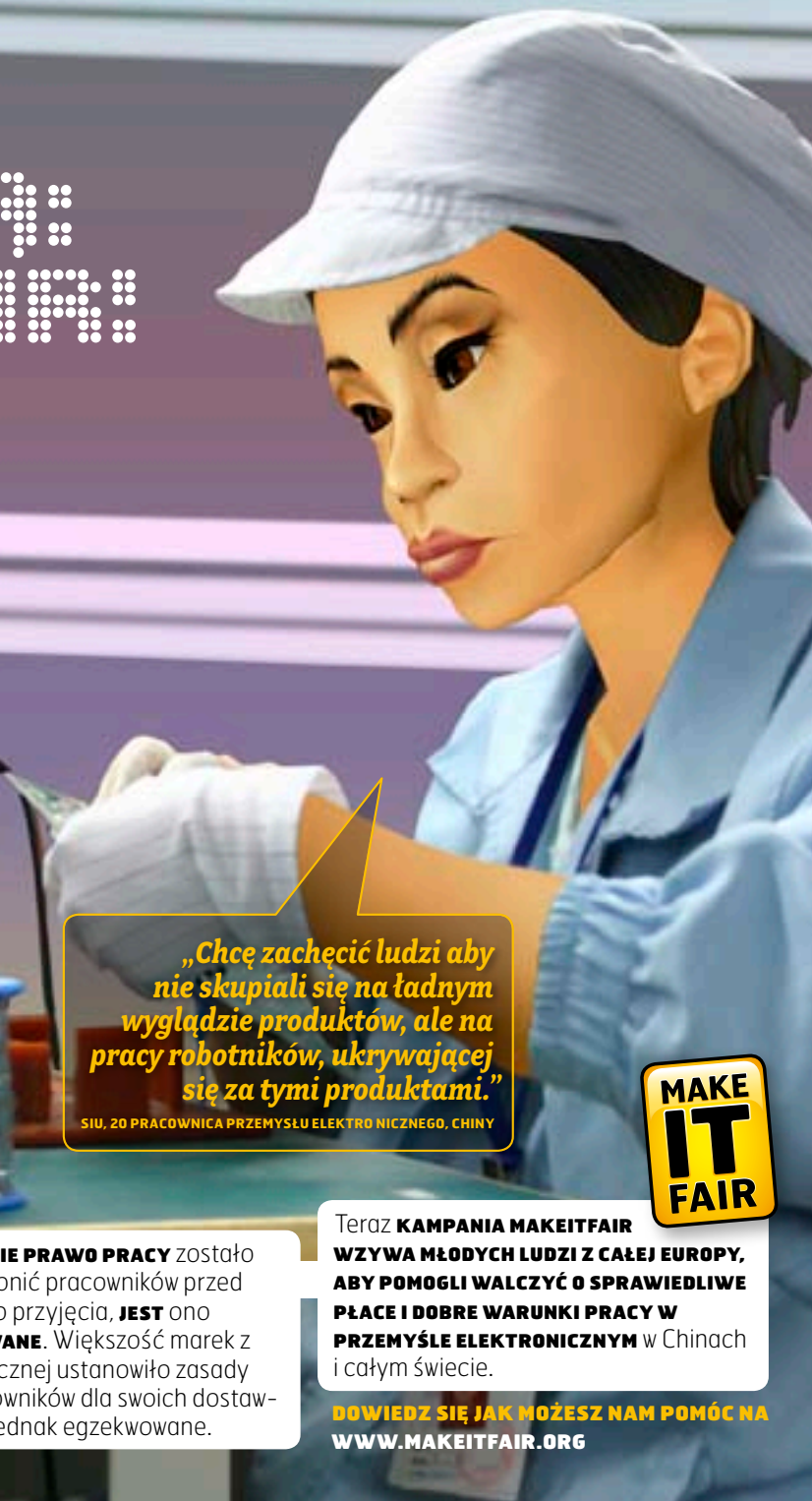
Mimo, że **CHIŃSKIE PRAWO PRACY** zostało przyjęte aby chronić pracowników przed warunkami nie do przyjęcia, **JEST** ono **CZĘSTO IGNOROWANE**. Większość marek z branży elektronicznej ustanowiła zasady dotyczące pracowników dla swoich dostawców, nie są one jednak egzekwowane.

Teraz **KAMPANIA MAKEITFAIR WZYWA MŁODYCH LUDZI Z CAŁEJ EUROPY, ABY POMÓGLI WALCZYĆ O SPRAWIEDLIWE PŁACE I DOBRE WARUNKI PRACY W PRZEMYSŁE ELEKTRONICZNYM** w Chinach i całym świecie.

DOWIEDZ SIĘ JAK MOŻESZ NAM POMÓC NA WWW.MAKEITFAIR.ORG

„Chcę zachęcić ludzi aby nie skupiali się na ładnym wyglądzie produktów, ale na pracy robotników, ukrywającej się za tymi produktami.”

SIU, 20 PRACOWNICA PRZEMYSŁU ELEKTRONICZNEGO, CHINY

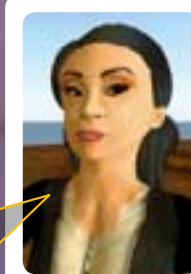
Długie godziny pracy, niskie płace

20-letnia Siu pracuje **KAŻDEGO DNIA 10 – 11 GODZIN W FABRYCE** produkującej ładowarki do telefonów takich firm jak Nokia, Motorola, Sony, LG czy Samsung, niedaleko miasta Shenzhen.

Jej praca polega na nalepianiu 855 nalepek na ładowarki w ciągu godziny. Jeśli Siu się to nie uda, **MUSI KONTYNUOWAĆ PRACĘ BEZ DODATKOWEJ PŁACY, DOPÓKI NIE OSIĄGNIĘ OKREŚLONEJ LICZBY**. To wyczerpujące zajęcie, a przez trzy miesiące zeszłego roku Siu musiała pracować 7 dni w tygodniu bez żadnej przerwy.

„Kiedy kończy się moja zmiana, czuję się niesamowicie zmęczona, zarówno fizycznie i psychicznie z powodu ogromnej ilości pracy”

SIU, 20 PRACOWNICA PRZEMYSŁU ELEKTRONICZNEGO, CHINY

SIU POPROSIŁA NAS O NIEUŻYWANIE JEJ PRAWDZIWEGO IMIENIA ANI ZDJĘCIA, ŻEBY UKRYĆ SWOJĄ TOŻSAMOŚĆ

Mając 18 lat, Siu opuściła swoją rodzinną wioskę, żeby rozpocząć pracę w fabryce elektroniki. Planowała wysłać część pieniędzy swojej rodzinie, żeby pomóc młodszemu bratu w ukończeniu szkoły. Od tego czasu często choruje – **BOLĄ JĄ OCZY I CZĘSTO KRĘCI JEJ SIĘ W GŁOWIE**. Nierzadko musi pracować w nocy i w rezultacie ma problemy ze snem.

Pomimo, że ciężko pracuje, Siu ledwo wystarcza pieniądze na utrzymanie. Poza sezonem **ZARABIA TYLKO 75 € MIESIĘCZNIE**. Żeby zarabiać więcej musi przepracowywać wiele nadgodzin. Mimo, że dzieli pokój z siedmioma innymi pracownikami-migrantami, ledwo wiąże koniec z końcem.

Wcześniej w tym roku Siu zachorowała i musiała wydać prawie 80% swojej pensji na leczenie. Bardzo rzadko wystarcza jej pieniądze, żeby wysłać bratu pod koniec miesiąca.

Siu wzywa młodych Europejczyków aby **DOŁĄCZYĆ DO KAMPANII MAKEITFAIR** pomogli zmienić warunki życia pracowników przemysłu elektronicznego oraz uzyskać dla nich sprawiedliwe płace.

MARKETFAIR DLA PRACOWNIKÓW W CHINACH

Wszyscy uwielbiamy najnowsze modele telefonów komórkowych, laptopów i odtwarzaczy MP3. Czy kiedykolwiek myślałeś o ludziach, którzy wytwarzają te elektroniczne gadżety w Chinach?

Wesprzyjmy pracowników w Chinach

Odkąd była studentką, Jenny aktywnie angażowała się w poprawę warunków pracy pracowników takich jak Siu. Po skończeniu studiów, **JENNY DOŁĄCZYŁA DO SACOM, ORGANIZACJI Z HONG-KONGU, KTÓRA ZAJĘŁA SIĘ SPRAWAMI PRACOWNIKÓW PRZEMYSŁU ELEKTRONICZNEGO**, po tym jak pracownicy jednej z fabryk zatruli się przy produkcji soczewek do telefonów komórkowych.

JENNY

Co wielkie marki, takie, jak Sony, Ericsson czy Apple robią, żeby poprawić warunki pracy?

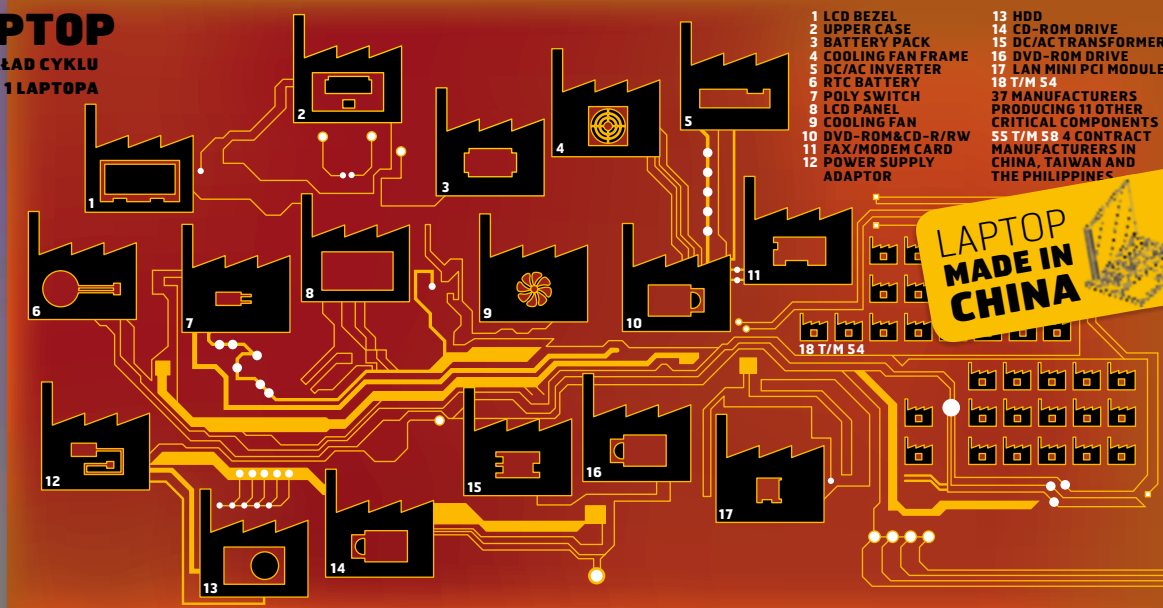
Największe marki są odpowiedzialne za monitorowanie warunków pracy w fabrykach swoich dostawców w Chinach i na całym świecie. Powinni też zrobić więcej – uświadomić swoich dostawców o prawach pracowniczych. Co ważniejsze, pracownicy powinni mieć prawo do skutecznej reprezentacji i ochrony swoich praw.

Jak pracownicy tacy jak Siu mogą poprawić swoje warunki pracy?

Indywidualni pracownicy ryzykują utratę pracy wypowiadając się na ten temat, **ALE JEŚLI PODEJMĄ WSPÓLNĄ AKCJĘ, MOGĄ DOKONAĆ POZYTYWNYCH ZMIAN**. Można na przykład napisać list, zebrać podpisy pozostałych pracowników i wysłać petycję do zarządu fabryki. Jeśli grupa pracowników nie otrzyma pozytywnej odpowiedzi, może zwrócić się do dziennikarzy albo organizacji zajmujących się prawami pracowniczymi o pomoc. Grupa pracowników ma znacznie większy wpływ niż pojedyncze jednostki.

58 FABRYK ABY WYPRODUKOWAĆ 1 LAPTOP

PRZYKŁAD CYKLU PRODUKCYJNEGO 1 LAPTOPA

CZY DA SIĘ PRZEŻYĆ ZA 70 € (OK. 230 PLN) MIESIĘCZNIE?

Nie? No cóż, pracownicy produkujący nasze ulubione gadżety też nie mogą. Niskie płace są głównym problemem pracowników w Chinach. Rząd ustalił minimalne wynagrodzenie, ale nie pokrywa ono nawet podstawowych potrzeb pracowników. W przemysłowym sercu południowych Chin, gdzie mieści się wiele fabryk elektroniki, płaca minimalna wynosiła na początku 2008 roku niewiele ponad 70 € miesięcznie, czyli około 40 eurocentów za godzinę. To znaczy, że trzeba pracować prawie siedem dni, żeby zarobić na bilet powrotny do domu.

Nasze badania pokazały, że często pracownicy nie dostają nawet minimalnej pensji. Są więc zmuszeni przepracowywać wiele nadgodzin każdego miesiąca, żeby związać koniec z końcem. Wielu z nich nie dostaje wyższej płacy, która powinna otrzymywać za nadgodziny. Aktywistom makeITfair powiedziano, że niektórzy pracownicy pracują ponad 320 godzin miesięcznie – to jest około 12 godzin dziennie, prawie zawsze 7 dni tygodniu – i otrzymują tylko 2/3 pensji, do której mają prawo.

Jak pracownicy fabryk w Chinach protestują?

Protesty pracowników stają się coraz poważniejsze: na przykład w sierpniu 2007, ponad 18 tysięcy pracowników firmy FRIWO z Shenzhen wyszło na ulicę z żądaniem wyższych płac i poprawy warunków pracy.

Co mogą zrobić młodzi ludzie w Europie?

Można żądać od wielkich koncernów aby podjęły odpowiedzialność społeczną i strategię ochrony środowiska na każdym etapie produkcji. Można też wspierać pracowników kupując sprawdzone produkty i prosząc o więcej informacji nt. tego, w jakich warunkach i gdzie Twój telefon czy odtwarzacz MP3 został zrobiony.

MAKEITFAIR

Za każdym telefonem komórkowym i komputerem stoi skomplikowana sieć dostawców i producentów. Każdy z nich produkuje różne części gadżetów elektronicznych, które kupujemy w sklepach. Często duże koncerny, takie jak Nokia, Motorola czy Sony Ericsson nie wytwarzają ich samodzielnie, ale podpisują kontrakty z mniejszymi firmami, które produkują dla nich komponenty.

makeITfair jest kampanią prowadzoną przez grupę organizacji europejskich, która ma zwrócić uwagę na niesprawiedliwe działania w produkcji sprzętu elektronicznego. Wzywamy młodych ludzi z całej Europy, aby pomogli nam wywrzeć nacisk na duże, znane marki i sprawić, że pracownicy tacy jak Siu dostają godziwe wynagrodzenie za swoją pracę.

Większość wielkich marek poczyniła pewne starania, żeby zapewnić przestrzeganie praw pracowniczych, ale na poziomie poszczególnych fabryk poprawa jest ledwo zauważalna. Większa część tzw. łańcucha dostaw pozostaje bez kontroli, w konsekwencji prawa pracownicze są łamane, mimo tego, że pracownicy dostarczają niezbędne części do naszych ulubionych sprzętów.

Konkurencja na światowym rynku sprawia, że właściciele fabryk próbują produkować towary za najmniejszą możliwą cenę. Marki na szczycie łańcucha dostawczego twardo negocjują ceny, więc naciskają na obniżanie kosztów u dostawców na samym dole. Konsumentów na całym świecie przyciąga niska cena, a zapotrzebowanie na tanie produkty elektroniczne na świecie ma konsekwencje dla pracowników fabryk w Chinach.

Dołącz do kampanii makeITfair!
Wyślij pocztówkę do szefów największych firm elektronicznych i poprosz ich o uczciwe płace dla pracowników fabryk.

www.makeITfair.org

KONTAKT:
Kodlicja KARAT
Koordynator kampanii makeITfair w Polsce

Rakowiecka 39 A
02-521 Warszawa
Tel: +48 22 6282003
info@karat.org.pl
www.makeITfair.org

Ta publikacja została wyprodukowana przy wsparciu Komisji Europejskiej. Zawarte w niej treści nie odzwierciedlają opinii Komisji Europejskiej i są wyłącznie odpowiedzialnością SOMO.

„Dołącz do kampanii makeITfair!”

